

A Régiók Bizottsága véleménye a következő témában: Az Európai Bizottság közleménye a Tanács és az Európai Parlament részére Európai bioélelmiszer- és biogazdálkodási akcióterv

(2005/C 71/04)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA,

Tekintettel az Európai Bizottság *Európai bioélelmiszer- és biogazdálkodási akcióterv* című, a Tanács és az Európai Parlament részére kiadott közleményére (COM (2004) 415 final) és mellékletére, az Európai Bizottság azonos című személyzeti munkadokumentumára (SEC(2004) 739);

Tekintettel az Európai Bizottság 2004. július 5-én hozott döntésére, mely szerint az Európai Közösséget létrehozó szerződés 265. cikkének első bekezdése alapján a fenti témában kikéri a Régiók Bizottságának véleményét;

Tekintettel elnökének 2004. január 27-én hozott döntésére, melyben megbízza a „Fenntartható fejlődés” szakbizottságot, hogy a fenti témában véleményt alkosson;

Tekintettel az 1991. június 24-i EEC 2092/91 számú, a mezőgazdasági termények biogazdálkodásáról és a mezőgazdasági termények és élelmiszerek kapcsán az erre való hivatkozásról szóló tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és annak módosításaira;

Tekintettel az Európai Bizottságnak a vidékfejlesztés Európai Vidékfejlesztési Mezőgazdasági Alapon (EAFRD) keresztül történő támogatásáról szóló tanácsi rendeletre tett javaslatára (COM(2004) 490 final – 2004/0161(CNS));

Tekintettel az Európai Bizottságnak a Tanács és az Európai Parlament részére A Közös Agrárpolitika időközi mérlege c ímmel kiadott közleményéről (COM(2002) 394 final) megfogalmazott véleményére – CdR 188/2002 fin ⁽²⁾;

Tekintettel az Európai Bizottságnak a Tanács, az Európai Parlament, a Gazdasági és Szociális Bizottság és a Régiók Bizottsága részére *Irányvonalak a fenntartható mezőgazdaság felé* címmel kiadott közleményéről (COM(1999) 22 final) megfogalmazott véleményére – CdR 183/1999 fin ⁽³⁾;

Tekintettel a „Fenntartható fejlődés” szakbizottság által 2004. szeptember 20-án elfogadott véleménytervezetere (CdR 251/2004 rev 1) (előadó: Jyrki MYLLYVIRTA, Mikkeli város polgármestere (FI/EPP));

Továbbá figyelembe véve, hogy:

- 1) Európában a bioélelmiszerek és a biogazdálkodás egyre fontosabb szerepet tölt be a mezőgazdasági termelésnek a piac igényeihez való igazításában, egyre inkább figyelembe veszi az EU polgárainak kívánságait, nem tévesztve szem elől a környezet és az erőforrások magas színvonalú védelmét és az állatok jólétét, valamint a fenntartható fejlődés megerősítését;
- 2) az Európai Bizottság közleménye jogosan hangsúlyozza a biogazdálkodás kettős társadalmi szerepét: egyrészt ez az élelmiszerek és egyéb mezőgazdasági termények előállításának környezetbarát és biztonságos módszere, amely figyelembe veszi a fogyasztók érdekeit, s ugyanakkor a piaci erők irányítják; másrészt pedig azzal, hogy különösen elősegíti a fenntartható fejlődést, a környezetvédelmet, és az állatok jólétét;
- 3) különös figyelmet kell szentelni a biotermelés feltételeinek meghatározására, mivel az a Közösség különböző régióiban változó körülmények között zajlik. A biotermékekre vonatkozó szabványoknak megbízhatóknak, egységeseknek, világosoknak és a biotermelés elveivel összhangban kell lenniük, ugyanakkor a jövőre nézve valódi termelési és feldolgozási lehetőségeket kell teremteniük a Közösségekben mindenütt, különböző természeti és piaci feltételek mellett is.

2004. november 17–18-án tartott 57. plenáris ülésén (a november 17-i ülésen) a következő véleményt egyhangúlag elfogadta.

⁽¹⁾ HL L 198, 1991. 07. 22., 1. oldal

⁽²⁾ HL C 73, 2003. 03. 26., 25. oldal

⁽³⁾ HL C 156, 2000. 06. 06., 40. oldal

1. A Régiók Bizottsága nézetei

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

1.1 **megjegyzi**, hogy a közlemény a biotermelés értékeinek felismerése és előfeltételeinek EU-szintű javítása felé tett pozitív és ígéretes lépés;

1.2 **dicséretesnek tartja**, hogy a közleményt nagy gonddal és az érdekelt felek bevonásával fogalmazták meg;

1.3 **hangsúlyozza**, hogy a biotermelés helyi és regionális hatásai jelentősek, valamint hogy a helyi és regionális hatóságoknak kulcsszerepe van a közleményben rögzített célkitűzések megvalósításában;

1.4 **úgy gondolja**, hogy a közlemény eléggé általános vonatkozású, és hogy célkitűzései bizonyos tekintetben szerénynek mondhatók, mivel a biotermelésnek nagyobb gazdasági rész kell vállalnia ahhoz, hogy jelentős hatása legyen a környezetre.

Piaci mechanizmusok

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

1.5 **hangsúlyozza** a biotermékekkel kapcsolatos piaci reklámozás és vásárlói tájékoztatás fontosságát, és elvárja, hogy a Közösség is kivegye a részét az ilyen célú kampányok pénzügyi támogatásából. A biotermékek terén való tájékozottság növelése olyan általánosabb tájékoztatási és reklámkampányok feladata, amelyek célja az emberek felvilágosítása a fenntartható fejlődés elveiről. A kampányok finanszírozását úgy kell megszervezni, hogy az élelmiszeripari kistermelőknek és KKV-nak is lehetőségük legyen részt venni benne;

1.6 **üdvözli** azokat a javaslatokat, amelyek az EU bioemlé-májának szélesebb körű használatát indítványozzák, amelyet jelenleg a nemzeti és a regionális emblémák mellett tüntetnek fel. Lényeges, hogy az EU-embléma használatának feltételei egységesek és megbízhatóak legyenek mind az EU-n belülről, mind az EU-n kívülről származó termékek esetében. Lehetővé kell tenni, hogy az EU-embléma a termékek származási régiójáról is tájékoztasson.

1.7 **felismeri**, hogy a bioszabványok összehangolása elengedhetetlen a piac előmozdítására irányuló közösségi kezdeményezések sikeréhez, és e tekintetben támogatja a közlemény javaslatait. A szabványok kiegészítését (a feldolgozott állati termékek, az állatjólét, a környezetvédelmi szabványok stb. esetében) és az új termékcsoportok (akvakultúra, bioborok) számára harmonizált szabványok meghatározását célzó javaslatok is támogatást érdemelnek;

1.8 **hangsúlyozza**, hogy a belső piacon az áruk szabad mozgásának biztosításához lényeges a szabványok harmonizá-

ciója. A mesterséges kereskedelmi korlátok megszüntetése segíthet egyensúlyt teremteni a kínálat és a kereslet között. Egyrészt a szektor fejlődését jelenleg több piacon is gátolja a nyersanyagok hozzáférhetőségének problémája, másrészt – a távolabbi és ritkábban lakott termelői régiók szemszögéből – az is fontos, hogy ne legyen akadálya annak, hogy a termékeket azokon a területeken értékesítsék, ahol nagyobb a kereslet;

1.9 **egyértért** azzal, hogy a biogazdálkodásról szóló statisztikai adatok gyűjtésének tökéletesítésére irányuló javaslat a piac fejlődésének nyomon követése szempontjából indokolt.

A nemzetközi kereskedelemmel kapcsolatos megfontolások

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

1.10 **hangsúlyozza**, hogy – ahogyan azt a közlemény is írja – a biotermékek nemzetközi értékesítése előtti akadályok megszüntetésének támogatása mellett is szólnak érvek. A szabadkereskedelem garantálná a megfelelő ellátottságot azokon a területeken, ahol a helyi kínálat nem elégséges, továbbá a Közösségen kívül is fellendítené a környezetbarát gazdálkodási módszerek alkalmazását. A nemzetközi kereskedelem indokolt ott, ahol a tevékenység csak így tud gazdaságilag jövedelmező méreteket öltetni. Ugyanakkor azt is ki kell emelni, hogy a fenntartható fejlődés elvei – amelyek a biogazdálkodás lelkét képezik – inkább a helyi és regionális termelés és értékesítés megerősítése mellett szólnak. Ha az egyenértékűségi listában EU-n kívüli országok is szerepelnek, a biotermelés megfelelő szabályain kívül a többi uniós élelmiszer-termelési normát is szem előtt kell tartani.

Közösségi agrárpolitika

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

1.11 **megjegyzi**, hogy a biogazdálkodás előmozdítására nagyobb hangsúlyt kell fektetni mind a Közösség, mind a tagállamok agrárpolitikájában. A környezetbarátabb mezőgazdasági termelés számára biztosított közösségi és nemzeti alapokból a mostaninál nagyobb részt kellene elkülöníteni a biotermelés támogatására. A pozitív környezeti hatások fokozása érdekében a biogazdálkodás járható alternatíva lehetne a gazdák számára azokon a megművelt területeken, amelyek az intenzív gazdálkodásra leginkább alkalmasak;

1.12 **hangsúlyozza**, hogy a regionális szakosodás helyett az olyan projekteket és kezdeményezéseket kellene támogatni, amelyek a biotermények és az állattenyésztés jobb összehangolását veszik célba. Ezenkívül módot kellene találni a bio-állattenyésztés előfeltételeinek javítására;

1.13 **támogatja** azokat a közleményben szereplő javaslatokat, melyek célja a nemzeti döntéshozó szervek segítése és ösztönzése, hogy azok a lehető legkülönbözőbb módon nyújthassanak támogatást. Tanulmányok kimutatták, hogy a vidéki területek biovállalkozásai gyakran több, különböző helyről jutnak bevételhez, illetve, hogy aktív részesei a vidéki területek üzleti hálózatainak. A vidéki sokféleség és a vidéki területek életképességének fenntartása szempontjából tehát fontos, hogy a biogazdálkodás és -termelés nagyobb súllyal essen latba a vidékfejlesztési programok keretében nyújtott támogatás elosztásakor;

1.14 **egyetért** a közleménnyel abban, hogy a géntechnológiával módosított szervezeteket (GMO-kat) tartalmazó termékeket nem szabad biotermékeknek minősíteni, valamint hogy a biotermelésben a GMO-k véletlen jelenlétére vonatkozó küszöbértéknek meg kell egyeznie a címkehasználat általános küszöbértékével. A vetőmagokra vonatkozó általános küszöbértékeket – amelyeket még mindig nem rögzítettek – olyan szinten kell meghatározni, amely a biotermelésre is alkalmazható;

1.15 **úgy véli**, hogy hosszabb távon mindenképpen meg kell fontolni, hogy hogyan lehet az élelmiszer-termelés környezetvédelmi költségeit beépíteni a termékek árába, és ezzel is erősíteni az érintett régióból származó környezetbarát termékek piaci helyzetét.

Kutatás

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

1.16 **hangsúlyozza**, hogy a kutatás igen fontos szerepet játszik a biotermékek termelésével és értékesítésével kapcsolatos problémák megoldásában egy olyan szektorban, amely még gyerekcipőben jár. A kifejezetten a biotermelési szektorral kapcsolatos témájú kutatásokat vonatkozásuk és fejlesztési célkitűzéseik szerint külön kellene pénzbeli támogatásban részesíteni, mind nemzeti, mind pedig uniós finanszírozású programok keretében;

1.17 **erősíteni szeretné** a biotermelés kihívásaival foglalkozó regionális kutatások, oktatási intézmények és tanácsadó testületek szerepkörét. Az ő tevékenységük nagyban hozzájárul a vidékfejlesztés szélesebb körben történő támogatásához. A biotermelési szektor résztvevői főleg kistermelők vagy termelőszövetkezetek, akiknek saját erőforrásai nem elegendőek ahhoz, hogy megbirkózzanak a felmerülő összetett problémákkal.

Brüsszel, 2004. november 17.

Végrehajtás és ellenőrzés

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

1.18 **örömmel nyugtázza**, hogy az akcióterv részletesen kitér a végrehajtás és az ellenőrzés kérdésére, valamint az ezek alapjául szolgáló szabványok kidolgozásának szükségességére. A szabványok és az ellenőrzés azért fontosak, mert a biotermékek feddhetetlenségét támasztják alá. Minthogy a biolánc támogatása közpénzből történik és a fogyasztók is valamivel többet fizetnek a biotermékekért, garantálni kell, hogy a termékek Közösség-szerte megfelelnek a biotermelési szabványoknak;

1.19 **felhívja rá a figyelmet**, hogy a hosszadalmas ellenőrzések jelentősen emelik a költségeket, különösen a bio-kistermelők számára. Ezért az ellenőrzéseken javítani kell, mégpedig kockázati alapú megközelítés alkalmazásával, azaz a legnagyobb kockázatot jelentő termelőket kell célba venni. Ha a biogazdálkodást mint közjót tekintjük, indokolt lehet az ellenőrzések és a végrehajtás költségeinek egy részét közpénzből finanszírozni, különösen azért, hogy ezek a költségek ne jelentenek akadályt a termelés megkezdése előtt.

2. A Régiók Bizottsága ajánlásai

2.1 **kéri**, hogy az Európai bioélelmiszer- és biogazdálkodási akcióterv végrehajtásakor különös figyelmet fordítsanak arra, hogy EU-szerte biztosítottak legyenek az effajta tevékenységek végzésének alapfeltételei, valamint hogy a végrehajtás tagállamok és a helyi és regionális hatóságok szoros együttműködésével történjen;

2.2 **rendkívül fontosnak tartja**, hogy a közösségi intézkedések végrehajtása a helyi és regionális intézkedések végrehajtásával összhangban történjen, illetve, hogy az Európai Bizottság kísérelje figyelemmel az akcióterv kivitelezését és – ahol szükséges – tegyen új javaslatokat, anélkül, hogy azok további pénzügyi vagy közigazgatási terhet rónának a tagállamokra;

2.3 **arra ösztönzi** a tagállamokat, hogy vidékfejlesztési intézkedésekkel támogassák a helyi és regionális biotermékek piacát;

2.4 **arra ösztönzi** a közszféra szereplőit és a közpénzekből finanszírozott szervezeteket, mint például a helyi és regionális hatóságokat, hogy járuljanak hozzá ahhoz, hogy az iskolákban, óvodákban és hasonló intézményekben a biotermékeket részesítsék előnyben.

A Régiók Bizottsága

elnöke

Peter STRAUB